

stájích. Dříve se krmení sypalo do dlouhého žlabu, takže si všechna zvířata mohla pochutnávat naráz. Dnes je pro každé jednotlivé prase vše plně automatizováno a řízeno počítačem, avšak tyto vymoženosti jsou velmi nákladné, takže zpravidla nedostačují na současné krmení veškerého osazenstva. Je třeba zařadit se do fronty a v tomto ohledu, především s kručícím žaludkem, jsou prasata stejně neupřímná jako my. Ve frontě se strkají a někdy se přitom dokonce zraní. Aby všechno zase probíhalo ve větší slušnosti, rozhodli se badatelé z Institutu Friedricha Loefflera, přesněji řečeno z pracovní skupiny věnující se prasatům, že zvířata na pokusném statku v dolnosaském Mecklenhorstu naučí mravům. Navrhovali s malými „třídami“, v nichž bylo osm až deset ročních prasátek, individuální pojmenování. Mládež si zvlášť dobře pamatovala trojslabičná ženská jména. Po týdenním tréninku se zas navrátila do větší skupiny ve stáji a teď to při výdeji stravy začalo být napínavé. Každé zvíře jednotlivě vyvolali, když bylo na řadě. A skutečně – fungovalo to! Jakmile se z reproduktoru ozvalo například „Brunhilde!“, volané zvíře vyskočilo a hrnulo se ke korytu, zatímco ostatní se věnovali svému momentálnímu zaměstnání, což u mnohých znamenalo prostě jen klimbání. Obecně se srdeční frekvence prasat neměnila, pouze volané zvíře mělo zrychlený puls. Tento systém, jenž může vnést do stáji pořádek a klid, každopádně prokázal devadesátiprocentní úspěšnost. (36)

Má však onen dojemný objev skutečně tak dalekosáhlý význam? Když nějaký jedinec sám sebe spojuje s určitým jménem, předpokládá to existenci sebevědomění, které je přeci jen dál než pouhé vědomí. Vědomí totiž generuje pouze myšlenkové procesy, zatímco u sebeuvědomění se jedná o poznání vlastní osobnos-

ti, vlastního „já“. Aby prověřili, zda zvířata skutečně mají tuto schopnost, vymysleli si vědci zrcadlový test. Ten, kdo pozná, že zrcadlo neukazuje žádného z „bližních“, nýbrž zobrazuje jeho vlastní podobu, by měl být schopen reflektovat sebe sama. Objevitelem této metody byl psycholog Gordon Gallup. Omámeným šimpanzům namaloval na čelo barevnou skvrnu. Následně postavil před nehybná zvířata zrcadlo a čekal, co se stane, až se proberou. Sotva opice znaveným zrakem zahlédly svůj obraz, okamžitě si začaly barvu stírat. Nejspíš ihned pochopily, že na ně pohlížejí ze třípytlivé plochy zase jen ony samy. Od té doby tento test platí pro zvířata, která v něm obstojí, jako důkaz jejich existujícího vědomí sebe sama. Mimochodem – lidská mláďata v testu uspějí až zhruba od věku osmnácti měsíců. Dosud její zvládlí lidoopi, delfíni a sloni a získali si tak získali respekt badatelů.

Překvapení zavládlo, když svůj obraz v zrcadle poznali i někteří ptáci, jako třeba straky a krkavci, jimž se proto někdy přezdívá „vzdušné opice“. (37) Po tomto objevu dlouho nenásledovaly žádné novinky, pak se ale v příslušných zprávách začala objevovat prasata. Prasata? Ano, i ona prošla testem úspěšně, žel neujalo se žádné označení à la „opice hromadného odchovu“ – jinak bychom se přece nemohli k těmto zvířatům chovat tak surově a necitlivě, jak je to dodnes pravidlem. Při vši jejich inteligenci ani nevěříme, že cítí bolest. Důkazem budíž skutečnost, že se až do roku 2019 budou smět několik dní stará selátka kastrovat bez umrtvení – je to prostě rychlejší a levnější.

Avšak zpátky před zrcadlo. Prasata je dovedou využívat nejenom k tomu, aby si prohlížela své vlastní tělo. Donald M. Broom a jeho tým z univerzity v Cambridge